

VAN DE DEKEN

Tuchtrechtspraak

mr. M.W. Guensberg

Een deugdelijk systeem van tuchtrechtspraak is kenmerk van en waarborg voor een volwassen beroepsgroep. Zo regelt bijvoorbeeld de Samenwerkingsverordening dat advocaten slechts mogen samenwerken met leden van door de Algemene Raad erkende beroepsgroepen. Erkenning van een beroepsgroep is slechts mogelijk als de leden ervan (onder meer) onderworpen zijn aan tuchtrecht, vergelijkbaar met het tuchtrecht voor de advocaat. De kwaliteit van de tuchtrechtspraak en de organisatie daarvan verdienen zonder meer aandacht en bescherming.

De tuchtrechtspraak in de advocatuur ziet op de zorg die advocaten moeten betrachten jegens hun cliënten, op de naleving van de verordeningen van de Orde en op betamelijk handelen en nalaten van advocaten in het algemeen. De Advocatenwet (art. 46 tot 61) waarborgt de onafhankelijkheid van de tuchtrechtspraak en regelt op een inzichtelijke wijze de procesgang.

Als de huidige griffier van het tuchtcollege vervangen wordt door een gerechtsambtenaar tuchtzaken, zal deze moeten beschikken over kennis van en affiniteit met tuchtrecht en advocatuur

De raden van discipline en het Hof van Discipline kunnen de als gevolg van de groei van de balie en de juridisering van de maatschappij toenemende stroom van klachten ternauwernood aan. De kwaliteit van de tuchtrechtspraak is dankzij extra inspanning van tuchtrechters en griffiers daarbij gelukkig (nog) niet in het geding.

Er is daarnaast zorg over de bereidheid om als rechter dan wel als advocaat-lid in het systeem te participeren en het is moeilijk om voldoende gekwalificeerde griffiers aan te trekken. Bovendien is er een gebrekkige regeling van beheer en huisvesting van de tuchtcolleges. Deze problemen vormden aanleiding tot instelling door de Minister van Justitie van een Werkgroep Tuchtrechtspraak Advocatuur en die werkgroep heeft onlangs een belangwekkend rapport uitgebracht. Daarin doet de werkgroep aan aantal belangrijke aanbevelingen.

De tuchtcolleges moeten zelfstandig blijven hetgeen ook tot uitdrukking moet komen in een eigen en kenbare identiteit. De raden zullen organisatorisch aansluiting krijgen bij de rechtbanken in de ressort-hoofdplaatsten en het Hof van Discipline zal die aansluiting zoeken bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. Ter verkorting van de reistijd van de deken, die natuurlijk frequent bij het Hof moeten verschijnen, zou het naar mijn oordeel meer voor de hand liggen om te kiezen voor een centraler gelegen Gerechtshof, bijvoorbeeld het Arnhemse. Er zal een geormerkt en ondeelbaar en kostendekkend budget aan de tuchtcolleges worden toegekend, waarin ook ruimte is voor honorering van de leden-advocaten, althans dat is de wens van de werkgroep. Voor de ondersteuning, administratief en juridisch, wordt aansluiting gezocht bij het rechterlijk apparaat. De huidige griffier zal, als het aan de werkgroep ligt, vervangen moeten gaan worden door een gerechtsambtenaar tuchtzaken die moet beschikken over voldoende juridische en vakinhoudelijke kennis van het tuchtrecht. Affiniteit met de advocatuur is een aanbeveling. In het overgangsrecht zou moeten worden voorzien in een regeling die recht doet aan de verdiensten van de advocaten-griffiers en van de administratieve ondersteuning. Tuchtrechters zullen met behoud van bezoldiging vrijstellingen krijgen van hun reguliere werkzaamheden. In de benoemingsregeling zoals die thans in de Advocatenwet is opgenomen wordt geen wijziging voorgesteld.

Al met al oogt het advies evenwichtig en lijken de aanbevelingen te voorzien in handhaving, zelfs misschien verhoging, van de kwaliteit van de tuchtrechtspraak. In de uitwerking van de plannen zal echter mijns inziens veel aandacht moeten worden besteed aan de positie en aan de kwalificaties van de gerechtsambtenaar tuchtzaken. Kennis van en affiniteit met de advocatuur zou niet slechts moeten strekken tot aanbeveling. Die kennis zou een vereiste moeten zijn en er zou gezocht moeten worden naar een systeem waarin die kennis ook actief wordt onderhouden. De advocatuur kent een grote dynamiek die kan leiden tot de noodzaak om de visie op handelen en nalaten van advocaten bij te stellen. De werkgroep heeft ook zeer terecht overwogen dat tuchtrechtspraak een eigen karakter heeft. Niet alleen geschillenbeslechting maar vooral ook de kwaliteit van de beroepsuitoefening in brede zin is in het geding. Bescherming van dat karakter is het best gediend met inbreng van professionele rechters, inbreng van deskundige, door de wol geleverde vakgenoten en inbreng van werkelijk in de beroepsuitoefening door advocaten ingevoerde ondersteuning. ■